

การประชุมสุดยอดอาเซียน/ "ASEAN SUMMIT"

การประชุมผู้นำรัฐสมาชิกอาเซียน เรียกเป็นทางการว่า "การประชุมสุดยอดอาเซียน" ภาษาอังกฤษใช้คำว่า "ASEAN SUMMIT" จัดขึ้นโดย สมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Association of Southeast Asian Nations) หรือ อาเซียน (ASEAN) ถูกตั้งขึ้นเพื่อสร้างสันติภาพในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ อันนำมาซึ่งเสถียรภาพทางการเมือง และความเจริญก้าวหน้าทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ซึ่งการประชุมอาเซียนนั้น จะมีผู้นำแต่ละประเทศเข้าร่วมประชุม เพื่อหารือเกี่ยวกับการพัฒนาความเจริญก้าวหน้าของกลุ่มประเทศอาเซียน

คำว่า "SUMMIT" เป็นภาษาอังกฤษ หมายถึง จุดปลายสุดของยอดเขา ความสำเร็จสูงสุดของกิจการหรือกิจกรรมใดๆ แต่ในทางรัฐศาสตร์ แต่คำว่า "SUMMIT" หมายถึง การประชุมระดับสูงสุดของผู้นำรัฐบาล หรือผู้นำสูงสุดขององค์กรใดๆ ที่จัดการประชุม

ประวัติความเป็นมา

สมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ หรือ อาเซียน ก่อตั้งปฏิญญากรุงเทพมหานคร (Bangkok Declaration) ขึ้น เมื่อวันที่ 8 สิงหาคม พ.ศ.2510 ณ วังสราญรมย์ ในกระทรวงการต่างประเทศ กรุงเทพมหานคร ซึ่งลงนามโดยรัฐมนตรีจาก 5 ประเทศ ได้แก่ ...

นายอาดัม มาลิก รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ สาธารณรัฐอินโดนีเซีย

คุณ อับดุล ราซัค บิน สุสเซน รองนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพัฒนาการแห่งชาติ ประเทศมาเลเซีย

นายนาซิโซ รามอส รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ สาธารณรัฐฟิลิปปินส์

นายเอส ราชารัตน์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ สาธารณรัฐสิงคโปร์

พันเอก (พิเศษ) ดร.ถนัด คอมันตร์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ ประเทศไทย

การก่อตั้งดังกล่าวมีวัตถุประสงค์เพื่อ ส่งเสริมความเข้าใจอันดีต่อกันระหว่างประเทศในภูมิภาค ชำรงไว้ซึ่งสันติภาพ เสถียรภาพ และความมั่นคงปลอดภัยทางการเมือง สร้างสรรค์ความเจริญเติบโตทางด้าน

เศรษฐกิจ การพัฒนาทางสังคมและวัฒนธรรม การกินคืออยู่ดี บนพื้นฐานของความเสมอภาคและผลประโยชน์ร่วมกัน

ต่อมากลุ่มอาเซียนก็มีสมาชิกเพิ่มขึ้นอีก โดย บรูไนดารุสซาลาม ได้เข้าเป็นสมาชิกในลำดับที่ 6 เมื่อวันที่ 7 มกราคม พ.ศ.2527 สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม เข้าเป็นสมาชิกลำดับที่ 7 เมื่อวันที่ 28 กรกฎาคม พ.ศ.2538 และสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวและสหภาพพม่า เข้าเป็นสมาชิกพร้อมกัน เมื่อวันที่ 23 กรกฎาคม พ.ศ.2540 ต่อมา กัมพูชา ก็เข้าเป็นประเทศสมาชิกเมื่อวันที่ 30 เมษายน พ.ศ.2542 ทำให้ปัจจุบันอาเซียนมีสมาชิกรวมทั้งหมด 10 ประเทศ

สถานการณ์ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ได้เปลี่ยนผ่านจากสภาวะแห่งความตึงเครียด และการเผชิญหน้า มาสู่สภาวะที่มีเสถียรภาพ ความมั่นคงและความร่วมมือกันอย่างใกล้ชิด จนกลายเป็นภูมิภาคที่มีการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็ว และเป็นตัวอย่างของการรวมตัวของกลุ่มประเทศที่มีบทบาท และพลังต่อรองในเวทีการเมืองและเศรษฐกิจระหว่างประเทศ ทำให้มีประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เข้าร่วมเป็นสมาชิกเพิ่มขึ้น และมีหลายประเทศในโลกสนใจที่จะเสริมสร้างความสัมพันธ์และกระชับความร่วมมือกับอาเซียนในฐานะคู่เจรจา (Dialogue Partner)

ซึ่งในปัจจุบันอาเซียนมีคู่เจรจา 9 ประเทศ ได้แก่ ออสเตรเลีย, แคนาดา, ญี่ปุ่น, นิวซีแลนด์, สหรัฐอเมริกา, สาธารณรัฐเกาหลี, อินเดีย, สาธารณรัฐประชาชนจีน, รัสเซีย และ 1 กลุ่มประเทศ คือ สหภาพยุโรป รวมทั้ง 1 องค์กรระหว่างประเทศ คือ โครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ (United Nations Development Programme: UNDP) โดยอาเซียนกับคู่เจรจาเหล่านี้จะมีการปรึกษาหารือกันอย่างสม่ำเสมอ ทั้งในลักษณะการประชุมระดับเจ้าหน้าที่และการประชุมระดับรัฐมนตรี

ความก้าวหน้าของอาเซียนดังกล่าว มีปัจจัยที่สำคัญจากความไว้วางใจซึ่งกันและกันระหว่างประเทศสมาชิก อันก่อให้เกิดบรรยากาศที่สร้างสรรค์ต่อความร่วมมือ และความเข้าใจอันดีต่อกัน โดยความร่วมมือในอาเซียน ที่สำคัญๆ ได้แก่

ความร่วมมือทางการเมือง

อาเซียนตระหนักดีว่า ภูมิภาคที่มีสันติภาพ เสถียรภาพ ความมั่นคง และความเป็นกลางจะเป็นพื้นฐานสำคัญ ที่ส่งเสริมการพัฒนาประเทศให้เจริญรุดหน้า จึงได้ร่วมกันสร้างประชาคมอาเซียนให้เป็นที่ยอมรับของนานาประเทศ และสร้างเสริมความเข้าใจอันดีต่อกันในระหว่างประเทศสมาชิก ผลงานที่สำคัญที่ได้รับ

การยอมรับจากนานาประเทศ คือ สนธิสัญญาไมตรีและความร่วมมือกันในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Treaty of Amity and Cooperation in Southeast Asia: TAC) การประกาศให้ภูมิภาคอาเซียนเป็นเขตแห่งสันติภาพ เสรีภาพ และความเป็นกลาง (Zone of Peace, Freedom and Neutrality: ZOPFAN) การก่อตั้งการประชุมอาเซียนว่าด้วยความร่วมมือด้านการเมืองและความมั่นคงในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก (ASEAN Regional Forum: ARF) และ สนธิสัญญาเขตปลอดอาวุธนิวเคลียร์ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Southeast Asia Nuclear Weapon-Free Zone Treaty: SEANWFZ)

ความร่วมมือทางเศรษฐกิจ

ปรากฏการณ์ของการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ ที่เกิดขึ้นในภูมิภาคต่างๆ ของโลก และการแข่งขันทางการค้าที่เพิ่มมากขึ้น เป็นปัจจัยสำคัญที่ผลักดันให้อาเซียนตระหนักถึงความจำเป็นที่จะต้องรวมตัวกันให้แน่นแฟ้นยิ่งขึ้น เพื่อปรับแนวการดำเนินนโยบายของตนให้สอดคล้อง และเหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว ในปี พ.ศ.2535 อาเซียนจึงได้ตกลงจัดตั้งเขตการค้าเสรีอาเซียน (ASEAN Free Trade Area: AFTA) ขึ้น เพื่อที่จะส่งเสริมการค้าระหว่างกัน โดยการลดภาษีศุลกากรให้แก่สินค้าส่งออกของกันและกัน และดึงดูดการลงทุนจากภายนอกภูมิภาคให้เข้ามาลงทุนในภูมิภาคมากยิ่งขึ้น เขตการค้าเสรีอาเซียนนี้จะบรรลุผลสมบูรณ์สำหรับสมาชิก 6 ประเทศแรกใน พ.ศ.2546 ตามด้วยเวียดนาม ในปี พ.ศ.2549 ลาวและพม่า ใน พ.ศ. 2551 และกัมพูชาใน พ.ศ.2553

นอกจากนี้ อาเซียนยังได้มีมาตรการต่างๆ ในการส่งเสริมการค้าการลงทุน และความร่วมมือกันในด้านอุตสาหกรรม การเงินและการธนาคาร และการบริการระหว่างกัน ที่สำคัญ ได้แก่ โครงการความร่วมมือด้านอุตสาหกรรมอาเซียน (ASEAN Industrial Cooperation: AICO) และ เขตการลงทุนอาเซียน (ASEAN Investment Area: AIA) เป็นต้น นอกจากนี้ เพื่อให้อาเซียนเติบโต มีความเจริญก้าวหน้าและความมั่นคงทางด้านเศรษฐกิจ และมีความมั่งคั่งร่วมกัน อาเซียนจึงได้มีข้อริเริ่มเพื่อการรวมตัวของอาเซียน (Initiative for ASEAN Integration: IAI) ขึ้น เพื่อที่จะลดช่องว่างทางการพัฒนาระหว่างสมาชิกเก่าและใหม่ของอาเซียนด้วย

ความร่วมมือเฉพาะด้าน

นอกจากความร่วมมือทางการเมือง และเศรษฐกิจแล้ว อาเซียนยังให้ความสำคัญต่อความร่วมมือเฉพาะด้าน (Functional Cooperation) ระหว่างประเทศสมาชิก ได้แก่ ความร่วมมือในด้านการพัฒนาสังคม

การศึกษา สาธารณสุข สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรมและสนเทศ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และการต่อต้านยาเสพติด ซึ่งล้วนเป็นพื้นฐานที่สำคัญในการพัฒนาประเทศ โครงการความร่วมมือเฉพาะด้านระหว่างประเทศ สมาชিকাอาเซียนนี้มีจำนวนมาก และครอบคลุมในทุกด้าน และมีเป้าหมายเพื่อให้ประชาคมอาเซียนมี "ความไวพบุลย์ร่วมกัน โดยการพัฒนาคน ความสามารถ ในการแข่งขันทางเทคโนโลยี และความเป็นปึกแผ่นทางสังคม" โครงการความร่วมมือที่สำคัญในด้านนี้ ได้แก่ การจัดตั้งเครือข่ายมหาวิทยาลัยอาเซียน การประกาศให้อาเซียนเป็นเขตปลอดยาเสพติด

ในปี พ.ศ.2558 แผนการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการอาเซียนเพื่อต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติ และการเชื่อมโยงเส้นทางคมนาคมขนส่งทั่วทั้งภูมิภาค เป็นต้น นอกจากนี้ อาเซียนยังได้จัดตั้งมูลนิธิอาเซียน เพื่อเสริมสร้างจิตสำนึกในความเป็นอาเซียน และพัฒนาทรัพยากรบุคคล โดยเฉพาะอย่างยิ่งเยาวชน

วัตถุประสงค์

ปฏิญญาอาเซียน (The ASEAN Declaration) ได้ระบุว่า เป้าหมายและจุดประสงค์ของอาเซียน คือ

1. เร่งรัดการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ความก้าวหน้าทางสังคม และการพัฒนาวัฒนธรรมในภูมิภาค
2. ส่งเสริมสันติภาพและเสถียรภาพในภูมิภาค โดยการเคารพหลักความยุติธรรมและ หลักนิติธรรมในการดำเนินความสัมพันธ์ระหว่างประเทศในภูมิภาค ตลอดจนยึดมั่นในหลักการแห่ง กฎบัตรสหประชาชาติ

ในโอกาสครบรอบ 30 ปีของการก่อตั้งอาเซียน ใน พ.ศ.2540 (ค.ศ.1997) ผู้นำของประเทศสมาชิกอาเซียนได้รับรอง "วิสัยทัศน์อาเซียน 2020" (ASEAN Vision 2020) โดยเห็นพ้องกัน ในวิสัยทัศน์ร่วมของอาเซียนที่จะเป็นวงสมานฉันท์ในภูมิภาคตะวันออกเฉียงใต้ ต้องการมีปฏิสัมพันธ์กับภายนอก การใช้ชีวิตในสภาพที่มีสันติภาพ เสถียรภาพ และความเจริญรุ่งเรือง ผูกมัดกันเป็นหุ้นส่วนในการพัฒนา ที่มีพลวัตและในประชาคมที่มีความเอื้ออาทรระหว่างกัน

พ.ศ.2546 ผู้นำอาเซียนได้เห็นพ้องกันที่จะจัดตั้งประชาคมอาเซียน ที่ประกอบด้วย 3 เสาหลัก อันได้แก่ ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน (ASEAN Political-Security Community-ASC) ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community-AEC) และประชาคมสังคม-วัฒนธรรมอาเซียน (ASEAN Socio-Cultural Community-ASCC) ภายใน พ.ศ.2563 ต่อมา ในการประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ 12 ที่เมืองเซบู ฟิลิปปินส์ ผู้นำประเทศอาเซียนตกลงที่จะเร่งรัดกระบวนการสร้างประชาคมอาเซียนให้แล้วเสร็จภายใน พ.ศ.2558

ประชุมอาเซียนแต่ละปี จัดที่ไหนอย่างไร

การประชุมสุดยอดอาเซียน หรือ ASEAN SUMMIT ครั้งที่ 1 จัดที่เกาะบาหลี สาธารณรัฐอินโดนีเซีย ระหว่างวันที่ 23 – 24 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2519/ค.ศ.1976 หลังกำเนิดอาเซียนถึง 9 ปี อาเซียนในเวลานั้น มีสมาชิกเพียง 5 ประเทศ ซึ่งเป็นสมาชิกผู้ร่วมก่อตั้งอาเซียนมาด้วยกัน โดยการประกาศปฏิญญาที่กรุงเทพฯ การที่ผู้นำประเทศไม่มีโอกาสประชุมพร้อมๆ กันอย่างเป็นทางการนานถึง 9 ปี หลังกำเนิดอาเซียน สะท้อนความสัมพันธ์ที่ยังไม่แนบแน่น และความไม่พร้อมในการร่วมประสานประโยชน์ของชาติระหว่างกัน เวลาผ่านไป หลังการประชุม ASEAN SUMMIT ครั้งที่ 1 แล้ว อาเซียนจัดการประชุมสุดยอดผู้นำบ่อยขึ้น แม้จะไม่เป็นประจำทุกปี

การประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ 2 จัดที่กัวลาลัมเปอร์ ในปีถัดมา วางเว้นไป 10 ปี จึงจัดการประชุม ครั้งที่ 3 ที่มะนิลา อีก 5 ปี พบกันอีกครั้งที่ 4 ที่สิงคโปร์ ประเทศไทยเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมสุดยอดผู้นำอาเซียนครั้งแรก ที่กรุงเทพฯ ในปี พ.ศ.2538 ซึ่งเป็นการประชุมสุดยอดครั้งที่ 5 ครบการหมุนเวียนกันเป็นเจ้าภาพจัดประชุมของ 5 ประเทศผู้ก่อตั้งอาเซียน สรุปว่ามีการประชุมสุดยอดกัน 5 ครั้ง ในช่วงเวลาที่ยาวนานถึง 28 ปี จากนั้นผู้นำอาเซียนก็พบกันแบบไม่เป็นทางการสองครั้ง ที่อินโดนีเซีย ในปี พ.ศ.2539 และ ที่มาเลเซีย ปี พ.ศ.2540

ASEAN SUMMIT ครั้งที่ 6 จัดที่ ฮานอย สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม หลังเวียดนามเข้าเป็นสมาชิกใหม่ 3 ปี มีการประชุมสุดยอดแบบไม่เป็นทางการกันอีกสองครั้งที่ ฟิลิปปินส์ และ สิงคโปร์ จากนั้น บรูไนดารุสซาลาม สมาชิกลำดับที่ 6 อาสาเป็นเจ้าภาพ ASEAN SUMMIT ครั้งที่ 7 ในปี พ.ศ.2544 และการประชุมสุดยอดผู้นำอาเซียนเริ่มจัดเป็นประจำทุกปีต่อเนื่องจากนั้นเป็นต้นมา

ครั้งที่ 8 ปี พ.ศ.2545 ที่พนมเปญ ครั้งที่ 9 ปี พ.ศ.2546 ที่ บาหลี อีกครั้ง เป็นครั้งที่ 2 ที่อินโดนีเซียเป็นเจ้าภาพ ครั้งที่ 10 จัดที่เวียงจันทน์ ปี พ.ศ.2547 รัฐบาลลาวในฐานะรัฐสมาชิกใหม่ที่เพิ่งเข้ามาได้ 7 ปี ห่วงเทหวัใจให้กับการเป็นเจ้าภาพถึงขนาดลงทุนสร้างบ้านพักใหม่ทั้งหมด ให้กับผู้นำอาเซียนทุกคนได้พักอยู่ระหว่างการประชุม ได้บรรยากาศเหมือนอยู่บ้าน มิใช่อยู่โรงแรมดังที่จัดการกันโดยทั่วไป ASEAN SUMMIT ครั้งที่ 11 จัดที่กัวลาลัมเปอร์ พ.ศ.2548 เป็นรอบที่สองของเจ้าภาพมาเลเซีย แต่เกิดภัยธรรมชาติและปัญหาแทรกซ้อนทางการเมืองในประเทศ ทำให้ฟิลิปปินส์ขอเลื่อนการประชุมสุดยอด ครั้งที่ 12 ข้ามปี พ.ศ.2549 ไปจัดในปี พ.ศ.2550 ที่เมือง Cebu ซึ่งงานนี้ฟิลิปปินส์ก็จัดอย่างยิ่งใหญ่สมกับที่ต้องรอดอย

ASEAN SUMMIT ครั้งที่ 13 ครั้งที่ 13 ครั้งที่ประเทศสิงคโปร์เป็นเจ้าภาพ จัดระหว่างวันที่ 18-22 พฤศจิกายน พ.ศ.2550 สิงคโปร์หวนมาเป็นการเป็นประธานอาเซียน ส่งต่อหน้าที่ตามลำดับอักษรชื่อประเทศให้กับราชอาณาจักรไทย ซึ่งเริ่มเป็นประธานอาเซียนมาตั้งแต่ เดือนสิงหาคมปี พ.ศ.2551 กำหนดจะจัดการประชุมสุดยอดผู้นำอาเซียนตามหน้าที่ ซึ่งจะมีโอกาสเดียวในรอบ 10 ปี โดยจะจัดที่กรุงเทพฯ เดือนธันวาคม พ.ศ.2551

แต่ปัญหาการประท้วงทางการเมืองทำให้รัฐบาลไทยต้องพยายามอย่างหนักในการยึดกำหนดการเดิม และรักษาชื่อเสียงของชาติไว้ โดยไม่เลื่อนและย้ายสถานที่ประชุมไปจังหวัดเชียงใหม่ แต่แล้วก็จำเป็นต้องเลื่อนการประชุมออกไป ด้วยความผันแปรทางการเมืองที่นำไปสู่การจัดตั้งรัฐบาลใหม่ ท่ามกลางความแตกต่างด้านนโยบายและพื้นฐานความคิดทางการเมืองของทั้งสองพรรค มีสิ่งหนึ่งที่เหมือนกันคือความมุ่งมั่นที่จะเป็นสมาชิกที่ดีของอาเซียน และหนักแน่นในการรักษาชื่อเสียงเกียรติภูมิของชาติในการเป็นประธานอาเซียน และการเป็นเจ้าภาพจัดประชุมสุดยอดผู้นำอาเซียนต่อไป

ซึ่งกำหนดการใหม่ของการจัดการประชุมสุดยอดผู้นำอาเซียนครั้งที่ 14 จะจัดระหว่างวันที่ 27-28 กุมภาพันธ์ และ 1 มีนาคม พ.ศ.2552 ที่โรงแรมคูลิตรีสอร์ท ชายหาด อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี

ทั้งนี้ ไทยได้รับหน้าที่ประธานอาเซียนต่อจากสิงคโปร์ ภายหลังการประชุมรัฐมนตรีต่างประเทศอาเซียน ครั้งที่ 14 ที่สิงคโปร์ในเดือนกรกฎาคม พ.ศ.2551 การดำรงตำแหน่งประธานอาเซียนของไทยอยู่ในช่วงเวลาที่สำคัญ เนื่องจาก...

1. กฎบัตรอาเซียนจะมีผลใช้บังคับ
2. มีการจัดทำแผนงานสำหรับการจัดตั้งประชาคมการเมืองความมั่นคง ประชาคมเศรษฐกิจ และประชาคมสังคมและวัฒนธรรมเพื่อมุ่งไปสู่การรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียนใน พ.ศ.2558
3. อยู่ในช่วงเวลาเดียวกับที่คนไทย คือ ดร.สุรินทร์ พิศสุวรรณ ดำรงตำแหน่งเลขาธิการอาเซียน (วาระ 5 ปี ตั้งแต่ 1 มกราคม พ.ศ.2551 - 31 ธันวาคม พ.ศ.2555)

โดยที่กฎบัตรอาเซียนกำหนดให้วาระการดำรงตำแหน่งประธานอาเซียนเป็นไปตามปีปฏิทิน ดังนั้น หากกฎบัตรอาเซียนมีผลบังคับใช้ภายในปี 2551 ไทยจะดำรงตำแหน่งประธานอาเซียนเป็นเวลา 1 ปี 6 เดือน คือ ตั้งแต่ กรกฎาคม พ.ศ.2551 – ธันวาคม พ.ศ.2552 แต่หากกฎบัตรฯ ยังไม่มีผลบังคับใช้ ไทยจะส่งมอบ

ตำแหน่งประธานให้เวียดนามภายหลังการประชุมรัฐมนตรีต่างประเทศอาเซียน ครั้งที่ 42 ในเดือนกรกฎาคม พ.ศ.2552 ตามแนวปฏิบัติเดิม

ในช่วงเวลาเปลี่ยนผ่าน (อาเซียนที่ยังไม่มีและมิถุนบัตร) ไทยมีภารกิจต้องเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมสุดยอดอาเซียน 3 ครั้ง โดยกำหนดจะจัดการประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ 14 วันที่ 15-18 ธันวาคม พ.ศ. 2552 และการประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ 15 ปลายปี พ.ศ. 2552 รวมทั้งการประชุมสุดยอดอาเซียนอย่างไม่เป็นทางการ (ASEAN Summit Retreat) ในช่วงไตรมาสแรกของปี พ.ศ.2552

นอกจากนี้ ไทยยังได้รับการร้องขอ จากที่ประชุมรัฐมนตรีต่างประเทศอาเซียนอย่างไม่เป็นทางการ (ASEAN FMs' Retreat) ที่สิงคโปร์ ให้เป็นเจ้าภาพจัดการประชุมรัฐมนตรีต่างประเทศอาเซียนอย่างไม่เป็นทางการในช่วงครึ่งแรกของปี พ.ศ.2552 ด้วย นอกจากนี้ ในระหว่างการเดินทางเยือนไทยของเลขาธิการสหประชาชาติเมื่อเดือนธันวาคม พ.ศ.2551 ไทยได้เสนอที่จะจัดการประชุมสุดยอดอาเซียน-สหประชาชาติ ครั้งที่ 3 ต่อเนื่องจากการประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ 14 ในวันที่ 18 ธันวาคม พ.ศ.2551 ด้วย ขณะนี้ได้รับการตอบรับอย่างไม่เป็นทางการจากเลขาธิการสหประชาชาติแล้ว

โครงสร้างอาเซียนและประเทศในกลุ่มประชุมอาเซียน

องค์กรสูงสุดของอาเซียน คือ ที่ประชุมสุดยอดอาเซียนหรือที่ประชุมของประมุข หรือหัวหน้ารัฐบาลของประเทศสมาชิกอาเซียน (ASEAN Summit) โดยจะมีที่ประชุมรัฐมนตรีต่างประเทศ (ASEAN Ministerial Meeting) และที่ประชุมรัฐมนตรีเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Ministers' Meeting) เป็นองค์กรระดับรอง และอาจมีที่ประชุมระดับรัฐมนตรีด้านอื่นๆ ด้วย การประชุมระดับผู้นำและรัฐมนตรี ถือเป็นองค์กรระดับนโยบายชั้นสูง รองลงมาจะเป็นที่ประชุมระดับเจ้าหน้าที่อาวุโส หรือระดับปลัดกระทรวง (Senior Officials' Meeting -SOM) ทำหน้าที่กำหนดนโยบาย และเร่งรัดการดำเนินการตามนโยบายของที่ประชุมระดับผู้นำและระดับรัฐมนตรี

ส่วนที่ประชุมคณะกรรมการประจำอาเซียน (ASEAN Standing Committee -ASC) ซึ่งประกอบด้วยอธิบดีกรมอาเซียนของประเทศสมาชิก จะทำหน้าที่กำหนดแนวทาง และเร่งรัดการดำเนินการตามมติที่ประชุมสุดยอดอาเซียน และที่ประชุมระดับรัฐมนตรี รวมทั้งให้ความเห็นชอบโครงการความร่วมมือด้านต่างๆ ภายในอาเซียนและระหว่างอาเซียน กับประเทศคู่เจรจา ตลอดจนรับทราบผลการดำเนินงานของสำนักเลขาธิการอาเซียน ทั้งนี้ อาเซียนจะตัดสินใจในเรื่องใดๆ โดยใช้ฉันทามติ

นอกจากนี้ ยังมีคณะกรรมการอาเซียนในประเทศที่สาม (ASEAN Committee in Third Countries) ซึ่งประกอบด้วยเอกอัครราชทูตของประเทศสมาชิกอาเซียนในประเทศคู่เจรจาทั้ง 10 ประเทศ และในประเทศอื่นๆ ที่อาเซียนเห็นสมควรให้มีการจัดตั้งคณะกรรมการอาเซียน ในประเทศที่สามจะทำหน้าที่ให้ข้อมูล และวิเคราะห์ท่าทีของประเทศที่คณะกรรมการอาเซียนตั้งอยู่

สำนักเลขาธิการอาเซียน ซึ่งตั้งอยู่ที่กรุงจาการ์ตา ประเทศอินโดนีเซีย ทำหน้าที่เป็นศูนย์ประสานงาน ในการดำเนินความร่วมมือระหว่างประเทศสมาชิก มีเลขาธิการอาเซียนเป็นหัวหน้าผู้บริหารสำนักงาน เลขาธิการอาเซียนจะได้รับการเสนอชื่อและแต่งตั้งโดยประเทศสมาชิก (ตามลำดับตัวอักษรภาษาอังกฤษ ของชื่อประเทศสมาชิก) และมีรองเลขาธิการอาเซียน 2 คน มาจากประเทศสมาชิกอาเซียนเรียงลำดับตาม ตัวอักษรชื่อภาษาอังกฤษของประเทศ และมีหน่วยงานเฉพาะด้านที่ดำเนินความร่วมมือ ในด้านต่างๆ ทั้งทาง การเมือง เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม

ในขณะที่กรมอาเซียนของประเทศสมาชิก จะทำหน้าที่เป็นสำนักเลขาธิการแห่งชาติของแต่ละ ประเทศ ประสานงานกับหน่วยงานต่างๆ ของประเทศตนในการดำเนินกิจกรรมความร่วมมือในสาขาต่างๆ นโยบายหลักในการดำเนินงานของอาเซียนเป็นผลมาจากการประชุมหารือในระดับหัวหน้ารัฐบาล รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ รัฐมนตรีเศรษฐกิจ และรัฐมนตรีในสาขาความร่วมมือต่างๆ ของ ประเทศสมาชิก

อย่างไรก็ดี โครงสร้างของอาเซียน รวมทั้งสำนักเลขาธิการอาเซียนตามที่กล่าวมาข้างต้นกำลังจะถูก ปรับเปลี่ยนตามกฎบัตรอาเซียนที่คาดว่าจะมีผลบังคับใช้ตั้งแต่ต้นปี พ.ศ.2552

ประเทศสมาชิกอาเซียน ได้แก่ บรูไนดารุสซาลาม ราชอาณาจักรกัมพูชา สาธารณรัฐอินโดนีเซีย สาธารณรัฐ ประชาธิปไตยประชาชนลาว สหพันธรัฐมาเลเซีย สหภาพพม่า สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ สาธารณรัฐสิงคโปร์ ราชอาณาจักรไทย สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม

สัญลักษณ์และเพลงอาเซียน

สัญลักษณ์ของอาเซียน เป็นรวงข้าวสีเหลือง 10 มัด หมายถึงการที่ประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ทั้ง 10 ประเทศมารวมกันเพื่อมิตรภาพ และความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน ขอบแดงสีขาว และน้ำเงิน ซึ่งแสดงถึงความเป็นเอกภาพ

มีตัวอักษรคำว่า "asean" สีน้ำเงินอยู่ใต้ภาพ อันแสดงถึง ความมุ่งมั่นที่จะทำงานร่วมกันเพื่อความมั่นคง สันติภาพ เอกภาพ และความก้าวหน้าของประเทศสมาชิกอาเซียน

สีทั้งหมดที่ปรากฏในสัญลักษณ์ของอาเซียน เป็นสีสำคัญที่ปรากฏในธงชาติของแต่ละประเทศสมาชิกอาเซียน โดย สีน้ำเงิน หมายถึง สันติภาพ และความมั่นคง สีแดง หมายถึง ความกล้าหาญ และความก้าวหน้า สีขาว หมายถึง ความบริสุทธิ์ และสีเหลือง หมายถึง ความเจริญรุ่งเรือง

เพลงประจำอาเซียน

เมื่อวันที่ 20 พฤศจิกายน พ.ศ.2551 กระทรวงการต่างประเทศได้จัดการประกวดแข่งขันเพลงประจำอาเซียน (ASEAN Anthem Adjudicators' Panel - A3P) รอบสุดท้ายขึ้น ณ โรงแรมพูลแมน คิง พาวเวอร์ กรุงเทพฯ เพื่อคัดเลือกเพลงชนะเลิศจากเพลงที่เข้ารอบสุดท้ายทั้งหมด 10 เพลง โดยมีพลเรือเอก หม่อมหลวงอัศนี ปราโมช องคมนตรี เป็นประธานกรรมการและกรรมการฝ่ายไทย

คณะกรรมการประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิจากประเทศสมาชิกอาเซียน 10 ประเทศ คือ Mr. Haji Manaf bin Haji Kamis จากบรูไนฯ Dr. Sam Ang Sam จากกัมพูชา Mr. Purwa Caraka จากอินโดนีเซีย Mr. Khamphanh Phonthongsy จากลาว Mr. Ayob Ibrahim จากมาเลเซีย Mr. Tin Oo Thaung จากพม่า Mr. Agripino V. Diestro จากฟิลิปปินส์ Mr. Phoon Yew Tien จากสิงคโปร์ Mr. Pham Hong Hai จากเวียดนาม และพลเรือเอก หม่อมหลวงอัศนี ปราโมช เป็นกรรมการจากประเทศไทย

นอกจากนี้ ยังมีกรรมการจากประเทศที่ไม่ใช่ประเทศสมาชิกอีก 3 ประเทศ คือ Ms.Sandra Milliken จากออสเตรเลีย Mr. Bao Yuan-Kai จากจีน และ Ms. Keiko Harada จากญี่ปุ่น หลังจากการถกกันอย่างกว้างขวางในหมู่คณะกรรมการแล้ว เพลงที่มีชื่อว่า "ASEAN Anthem (The ASEAN Way)" ประพันธ์โดย นายกิตติคุณ สดประเสริฐ นายสำเภา ไตรอุดม และนางพยอม วลัยพัชรา จากประเทศไทย ได้รับการคัดเลือกให้เป็นผู้ชนะเลิศเพลงประจำอาเซียน

เพลง "ASEAN Anthem (The ASEAN Way)" เป็น 1 ใน 10 เพลงสุดท้าย ที่ได้รับคัดเลือกจากเพลงที่ส่งเข้าประกวดทั้งหมด 99 เพลง จากประเทศสมาชิกอาเซียน 10 ประเทศ ผู้ชนะเลิศจะได้รับเงินรางวัลจำนวน 20,000 ดอลลาร์สหรัฐ ทั้งนี้ ประเทศไทยจะจัดงานเปิดตัวเพลงประจำอาเซียนขึ้น ในวันที่ 28 พฤศจิกายน พ.ศ.2551 ณ โรงละครอักษรา คิงส์ พาวเวอร์ คอมเพล็กซ์ และจะมีการนำเพลงประจำอาเซียนไปบรรเลงในช่วงพิธีเปิดการประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ 14 ที่เชียงใหม่ ในวันที่ 15 ธันวาคม พ.ศ.2551

กฎบัตรอาเซียน

กฎบัตรอาเซียนเป็นความตกลงระหว่างประเทศสมาชิก ที่กำหนดกรอบ โครงสร้างองค์กร เป้าหมาย หลักการ และกลไกที่สำคัญต่างๆ ของอาเซียน และให้สถานะนิติบุคคลแก่อาเซียน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของอาเซียน ในการดำเนินการตามเป้าหมายต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการรวมตัวไปสู่การเป็นประชาคมอาเซียนภายในปี พ.ศ.2558 สร้างกลไกที่จะส่งเสริมให้รัฐสมาชิกปฏิบัติตามความตกลงต่างๆ ของอาเซียน และทำให้อาเซียนเป็นองค์กรที่ใกล้ชิดและก่อให้เกิดประโยชน์ต่อประชาชนอย่างแท้จริงมากขึ้น ในการประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ 9 ที่บาหลี ปี พ.ศ.2546 ที่ประชุมได้เห็นชอบให้มีการจัดตั้งประชาคมอาเซียนภายในปี พ.ศ.2563 (ค.ศ.2020) ต่อมา ในการประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ 10 ที่เวียงจันทน์ สปป.ลาว ปี พ.ศ.2547 ผู้นำได้เห็นชอบต่อแผนปฏิบัติการเวียงจันทน์ (Vientiane Action Programme – VAP) ซึ่งกำหนดมาตรการในการขับเคลื่อนการสร้างประชาคมอาเซียน ซึ่งรวมถึงการจัดทำกฎบัตรอาเซียนด้วย ซึ่งผู้นำอาเซียนในการประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ 11 ปีถัดมา ได้เห็นชอบให้จัดทำกฎบัตรอาเซียนและตั้งคณะผู้ทรงคุณวุฒิเรื่องกฎบัตรอาเซียน (Eminent Persons Group on the ASEAN Charter-EPG) เพื่อจัดทำข้อเสนอแนะเกี่ยวกับทิศทางความร่วมมือของอาเซียน และสาระสำคัญที่ควรมีปรากฏในกฎบัตรอาเซียน การร่างกฎบัตรอาเซียนทำกันในปี พ.ศ.2549 โดยให้คณะทำงานระดับสูง และได้เสนอให้ผู้นำอาเซียนลงนามในกฎบัตรอาเซียนระหว่างการประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ 13 ที่สิงคโปร์ ปี พ.ศ. 2550

การประชุมอาเซียนครั้งที่ 14 ใครเข้าร่วม ประชุมเรื่องอะไร และจัดที่ไหน

การประชุมอาเซียนครั้งที่ 14 จัดขึ้นระหว่างวันที่ 27 กุมภาพันธ์ – 1 มีนาคม พ.ศ.2552 ณ อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยประเทศไทยเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมและเป็นภารกิจหนึ่งในระหว่างการค้าระหว่างการค้าตำแหน่งประธานอาเซียนของประเทศไทย โดยมีผู้นำของประเทศสมาชิกฯ เข้าร่วมประชุม จำนวน 10 ประเทศ อาทิ ประเทศไทย, อินโดนีเซีย, มาเลเซีย, ฟิลิปปินส์, สิงคโปร์, บรูไนดารุสซาลาม, เวียดนาม, ลาว, พม่า และกัมพูชา

ในการเป็นเจ้าภาพจัดการประชุม ในระหว่างวันที่ 28 กุมภาพันธ์ - 1 มีนาคม พ.ศ.2552 ทางรัฐบาลไทยได้ประสานงานมายังทางมูลนิธิแม่ฟ้าหลวง เพื่อขอให้จัดทำสื่อและของที่ระลึกเพื่อมอบให้กับบรรดาผู้นำประเทศและคู่สมรสที่เดินทางมาเข้าร่วมประชุมอาเซียนซัมมิท โดยรัฐบาลให้โจทย์กับทางมูลนิธิแม่ฟ้าหลวงว่า จะต้องเลือกของที่ระลึกที่บ่งบอกและแสดงถึงความเป็นไทย ช่วยลดภาวะโลกร้อน

ซึ่งทางมูลนิธิแม่ฟ้าหลวง ได้เลือกผ้าฝ้ายผสมลินินตัดเย็บเป็นเสื้อเชิ้ตสีฟ้าเข้ม และเล่นลายตารางสี่เหลี่ยมสีม่วงมะพร้าวงบริเวณด้านหน้า เพื่อให้ผู้นำประเทศสวมใส่ในงานเลี้ยงอาหารค่ำ ที่พระราชนิเวศน์มฤคทายวัน ในวันที่ 28 กุมภาพันธ์นี้

สำหรับของที่ระลึกสำหรับคู่สมรสของผู้นำนั้น ทางมูลนิธิแม่ฟ้าหลวงได้จัดเตรียมไว้ 2 แบบ คือ สำหรับคู่สมรสที่เป็นผู้หญิงทางมูลนิธิแม่ฟ้าหลวงได้จัดเตรียมผ้าคลุมไหล่ที่เป็นผ้าฝ้าย ชุดผ้าปูโต๊ะอาหาร และกระเป๋าสะพายผ้าฝ้าย (ชอปปีง แบ็ก) ส่วนคู่สมรสที่เป็นผู้ชายทางมูลนิธิแม่ฟ้าหลวงได้จัดเตรียมกระเป๋าเดินทางขนาดเล็ก ซึ่งผลิตจากผ้าฝ้ายและเนกไท ผ้าไหม นอกจากนี้ยังได้จัดเตรียมของที่ระลึกประกอบด้วย กล้องของขวัญที่บรรจุชุดกาแฟเซรามิกและผลิตภัณฑ์จากโครงการคอยตุง อาทิ น้ำผึ้ง ถั่วแมคคาดีเมีย กาแฟ เพื่อมอบให้กับผู้นำและคู่สมรสทุกคนด้วย

นอกจากนี้ทางมูลนิธิแม่ฟ้าหลวง ยังได้เตรียมเสื้อสูทผ้าไหม ผ้าไหมซึ่งเป็นเส้นใยธรรมชาติ ทอด้วยลายดอกพิกลดอกเล็กๆ และใช้สีเอิร์ธ โทนที่เป็นสีธรรมชาติในการตัดเย็บ โดยในการออกแบบเสื้อนั้นได้ใช้เสื้อ "ราชปะแตน" เป็นต้นแบบและนำมาประยุกต์ให้มีความเป็นสากลมากขึ้น ด้วยการทำคอปกตั้ง ติดกระดุมลายสัญลักษณ์การประชุมอาเซียนที่กลางลำตัวเพียงหนึ่งเม็ด และได้ตัดเย็บเสื้อเชิ้ตผ้าไหมสีครีมแจนส์ ซึ่งจะใช้เป็นเสื้อตัวใน มอบให้กับผู้นำประเทศที่เข้าร่วมประชุมอาเซียนซัมมิทและการประชุมที่เกี่ยวข้องในเดือนเมษายนนี้

ประเทศไทยจะได้อะไรจากการประชุมอาเซียน

1. เพราะประเทศไทยเป็นผู้ริเริ่มและผู้ร่วมก่อตั้งอาเซียนเมื่อ 41 ปีที่แล้ว โดย ดร.ถนัด คอมันตร์ อดีตรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศของไทย ได้ชักชวนเพื่อนรัฐมนตรีจากประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ อีก 4 ประเทศ ประกอบด้วย อินโดนีเซีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ และสิงคโปร์ มาร่วมหารือ และเห็นพ้องต้องกันที่ประเทศในภูมิภาคนี้ควรรวมตัวกัน เพื่อประโยชน์ด้านความมั่นคง ความเจริญทางเศรษฐกิจและสังคม จนนำไปสู่การลงนามใน "ปฏิญญากรุงเทพฯ" ที่พระราชวังสราญรมย์ (ที่ทำการกระทรวงการต่างประเทศในขณะนั้น) เมื่อวันที่ 8 สิงหาคม พ.ศ.2510 ต่อมา นับตั้งแต่ปี พ.ศ.2527 ประเทศ บรูไน ดารุสซาลาม, เวียดนาม, ลาว, พม่า และ กัมพูชา ก็ได้ทยอยเข้าเป็นสมาชิกจนครบ 10 ประเทศ ในปี พ.ศ.2552

2. เพราะประเทศไทยได้เข้ารับตำแหน่งประธานอาเซียนต่อจากสิงคโปร์ ตั้งแต่เดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2551 และจะมีวาระไปจนถึง 31 ธันวาคม พ.ศ.2552 การทำหน้าที่ประธานอาเซียนของไทยในครั้งนี้ มีระยะเวลายาวนานกว่าปกติเพื่อให้สอดคล้องตามกฎกติกาที่กำหนดไว้ให้อาเซียนเริ่มทำงานตามปฏิทินสากล เริ่มจากเดือนมกราคมถึงเดือนธันวาคม แต่การดำรงตำแหน่งในคราวนี้เพิ่มอีก 6 เดือน เป็นหนึ่งปีครึ่ง ซึ่งถือเป็นความไว้วางใจที่เพื่อนสมาชิกอาเซียนมอบให้แก่เรา

3. เพราะว่ากฎบัตรอาเซียน (ASEAN Charter) ซึ่งเปรียบเสมือนเป็นธรรมนูญของอาเซียน ได้มีผลใช้บังคับในช่วงที่ไทยเป็นประธานอาเซียนนับตั้งแต่วันที่ 15 ธันวาคม พ.ศ.2551 เป็นต้นมา กฎบัตรอาเซียนเป็นความตกลงระหว่างประเทศ สมาชิกอาเซียนทั้งสิบประเทศที่กำหนดเป้าหมาย หลักการ โครงสร้าง องค์กร และกลไกที่สำคัญ ๆ ของอาเซียน และทำให้อาเซียนมีสถานะนิติบุคคลหรือบรรลุนิติภาวะ ทั้งนี้กฎบัตรอาเซียนจะช่วย (1) เพิ่มประสิทธิภาพให้อาเซียนสามารถรวมตัวเป็นประชาคมได้สำเร็จในปี พ.ศ.2558 หรือ 7 ปีข้างหน้า (2) สร้างกลไกให้สมาชิกอาเซียนได้ปฏิบัติตามความตกลงต่างๆ ที่ได้ทำไว้ และ (3) ส่งเสริมให้อาเซียนเป็นองค์กรที่ใกล้ชิดกับประชาชน และให้ประโยชน์แก่ชาวบ้านอย่างแท้จริง

4. เพราะในช่วงที่ประเทศไทยเป็นเจ้าภาพอยู่นี้ คนไทยก็ได้เข้าดำรงตำแหน่งเลขาธิการอาเซียน โดย ดร.สุรินทร์ พิศสุวรรณ อดีตรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศได้เข้ารับตำแหน่งเลขาธิการอาเซียนตั้งแต่เดือนมกราคม พ.ศ.2551 โดยจะดำรงตำแหน่งตามวาระ 5 ปี จนถึงเดือนธันวาคม พ.ศ.2555 เลขาธิการอาเซียนจะมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการผลักดันให้ประชาคมอาเซียนบรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้

5. เพราะว่าการประชุมสุดยอดอาเซียนครั้งนี้ ผู้นำอาเซียนทั้งสิบจะลงนามในปฏิญญาว่าด้วยแผนงานสำหรับประชาคมอาเซียน พ.ศ.2522 - พ.ศ.2558 ซึ่งสำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าปฏิญญากรุงเทพฯ เมื่อก่อตั้งอาเซียน กล่าวได้ว่า 41 ปีผ่านไป อาเซียนกำลังจะก้าวเข้าสู่ยุคที่สอง จากความร่วมมือและการรวมตัวกันอย่างหลวม ๆ มาบัดนี้มีเป้าหมายที่ชัดเจนที่จะสร้างประชาคมอาเซียนให้สำเร็จในอีก 7 ปีข้างหน้า ประชาคมดังกล่าวเปรียบเสมือนบ้านหลังใหญ่ของอาเซียน ซึ่งนอกจากจะมีสามเสาหลัก ได้แก่ เสาหลักการเมืองและความมั่นคง เสาหลักเศรษฐกิจ และเสาหลักสังคมและวัฒนธรรมแล้ว ยังมีอีกเสาหนึ่งที่หยั่งรากลึกในการปฏิสัมพันธ์กับประเทศภายนอก ไม่ว่าจะเป็นอยู่ในกรอบอาเซียนบวกสาม (จีน ญี่ปุ่น และเกาหลีใต้) หรือในกรอบที่ประชุมสุดยอดเอเชียตะวันออก ซึ่งมีถึง ประเทศ ได้แก่อาเซียน 10 ประเทศ บวก จีน ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ และอินเดีย ตลอดจนความสัมพันธ์ระหว่างอาเซียนกับประเทศคู่เจรจาทั้งหลาย คือ สหรัฐอเมริกา รัสเซีย แคนาดา สหภาพยุโรป และองค์การสหประชาชาติ

การเป็นประชาคมที่สมบูรณ์ จะทำให้ประเทศอาเซียนมีความมั่นคงปลอดภัย มีสันติสุข ประชาชนอาเซียน 570 คน มีโอกาสทางเศรษฐกิจ มีตลาดใหญ่ขึ้นเพื่อทำมาค้าขาย ลงทุน ทำให้มีรายได้มากขึ้น

6. เพราะไทยในฐานะประธานอาเซียนมีความมุ่งมั่น ที่จะทำหน้าที่อย่างเต็มกำลัง ในช่วงเปลี่ยนผ่านที่อาเซียนมีกฎบัตรของตัวเอง เพื่อให้อาเซียนเป็นพลังขับเคลื่อนที่สำคัญในความร่วมมือและความสัมพันธ์ที่กำลังหมุนตัวอยู่ทั่วทั้งภูมิภาคเอเชีย รวมทั้งประเทศคู่เจรจาทั้งหลาย

7. เพราะอาจกล่าวได้ว่าการประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งนี้เป็น การเปิดศักราชใหม่ ที่ไทยในฐานะประธานอาเซียนได้ริเริ่มให้ภาคประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการประชุมสุดยอด ทั้งนี้จะมีการต้อนรับผู้แทน 3 กลุ่ม ได้แก่ผู้แทนสมัชชารัฐสภาอาเซียน กลุ่มเยาวชนอาเซียน ผู้แทนภาคประชาสังคมอาเซียน จากประเทศสมาชิก ให้เข้ามาพบผู้นำอาเซียนทั้งสิบประเทศ และแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็น จากนั้นไปไทยหวังว่าเสาหลักทางด้านสังคมซึ่งมีประชาชนอาเซียนเป็นฐานที่สำคัญ จะเข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้นเรื่อยๆ ในกิจกรรมอาเซียน มีความรู้สึกเป็นเจ้าของร่วมกันและช่วยกันเสริมสร้างประชาคมอาเซียนให้เข้มแข็ง

8. เพราะการประชุมสุดยอดอาเซียนที่ประเทศไทยในครั้งนี้ เกิดขึ้นท่ามกลางสถานการณ์เปลี่ยนแปลงที่สำคัญของโลก ตั้งแต่ วิกฤติการณ์น้ำมัน วิกฤติการณ์ด้านอาหาร วิกฤติการณ์ภัยพิบัติทางธรรมชาติ และที่สำคัญที่สุดคือ วิกฤติการณ์ทางเศรษฐกิจ ที่เรียกติดปาก "วิกฤติการณ์แฮมเบอร์เกอร์" ซึ่งมีจุดกำเนิดมาจากสหรัฐอเมริกา และลุกลามไปทั่วโลกอยู่ในขณะนี้

อาเซียนจะรับมืออย่างไร และไทยในฐานะประธานจะมีข้อริเริ่มอย่างไร รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังของอาเซียนบวกสาม (จีน ญี่ปุ่น เกาหลีใต้) ได้ร่วมประชุมสมัยพิเศษที่จังหวัดภูเก็ตเพื่อหารือถึงมาตรการในการรับมือกับวิกฤติเศรษฐกิจ โดยข้อริเริ่มเชียงใหม่ (Chiang Mai Initiatives-CMI) ที่ไทยได้เคยริเริ่มไว้ตอนเกิดวิกฤติเศรษฐกิจ ที่เรียกกันว่า "วิกฤติการณ์ต้มยำกุ้ง" เมื่อสิบกว่าปีที่แล้ว จะได้รับการขยายผลและต่อยอดอีกครั้งหนึ่งในที่ประชุมครั้งนี้

9. เพราะว่าการประชุมสุดยอดอาเซียนครั้งที่ 14 ยังเกิดขึ้นท่ามกลางความขัดแย้งทางการเมืองภายในประเทศของไทย ซึ่งส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์และความเชื่อมั่นที่นานาประเทศมีต่อไทย จึงเป็นโอกาสดีที่เพื่อนสมาชิกอาเซียนและสื่อมวลชนจากทั่วโลกจะได้มาเห็นด้วยตัวเองว่าสถานการณ์ต่างๆ ภายในประเทศได้กลับเข้าสู่สภาวะปกติและมีเสถียรภาพแล้ว หากจะมีการแสดงออกของกลุ่มต่างๆ ก็จะอยู่ภายใต้ขอบเขตของกฎหมาย และการใช้สิทธิเสรีภาพภายใต้รัฐธรรมนูญ ซึ่งเป็นเรื่องปกติ

10. เพราะการประชุมสุดยอดอาเซียนครั้งที่ 14 ที่ประเทศไทยในครั้งนี้ คือการกลับคืนสู่เหย้า ณ จุดกำเนิดของอาเซียน ซึ่งเป็นสิ่งที่เพื่อนสมาชิกรอคอย ดังนั้นอย่าให้แขกบ้านแขกเมืองของเราผิดหวัง ช่วยกันเป็นเจ้าภาพที่ดี ด้วยการให้ความร่วมมือในการเสริมสร้างบรรยากาศที่อบอุ่นไปด้วยไมตรีจิต ที่สำคัญคือความประทับใจในความเป็นไทยของเรา เพราะท่านเหล่านี้จะกลับมาประเทศไทยอีกหลายครั้ง ในช่วงที่เราเป็นประธานอาเซียน จนถึงปลายเดือนธันวาคมปีนี้

.....